Mestská časť Bratislava–Vrakuňa
Šíravská 7, 821 07 Bratislava

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Ing. László Sólymos
minister
Nám. Ľudovíta Štúra 35/1
812 35 Bratislava

Bratislava 30.1.2017

Vec : Stanovisko Mestskej časti Bratislava – Vrakuňa k „Projektu geologickej úlohy - SANÁCIA ENVIROMENTÁLNEJ ZÁŤAŽE Bratislava – Vrakuňa, skládka CHZJD"

Vážený pán minister,

dňa 5.12.2016 ste požiadali MČ Bratislava – Vrakuňa o vyjadrenie k Projektu geologickej úlohy - SANÁCIA ENVIROMENTÁLNEJ ZÁŤAŽE Bratislava – Vrakuňa, skládka CHZJD, spracovateľ GEOtest Brno, apríl 2016, ku ktorému dávame nasledovné stanovisko :

Slovenská republika sa stáva stredobodom záujmu ako jedna z najvýznamnejších krajín sveta v oblasti zdrojov kvalitných a dostupných vôd. / zdroj. OECD „Enviroment at a Glance, 2015 / Našim najväčším vodným zdrojom s mld. m3 vôd je studňa strednej Európy, - Žitný ostrov – „Pilier hospodárskej stability a budúceho rozvoja Slovenska"

Dôležitosť pitnej vody pre budúcnosť Slovenska si uvedomuje i Vláda SR, ktorá svojim uznesením č. 153 z 3.3.2010 schválila „ ŠTÁTNY PROGRAM SANÁCIE ENVIROMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ" na roky 2010 až 2015, kde zaradila predmetnú skládku k prioritným lokalitám k sanácii.

Dnešný stav je však nezmenený a do Žitného ostrova neustále vyteká už vyše 20 rokov obrovské množstvo toxicky kontaminovanej podzemnej vody. Posledný prieskum záťaže DEKONTA Slovensko z 2015 / príloha č. 15 – Analýza Rizika Znečisteného Územia. str. 29,32 / uvádza :

Postupujúce znečistenie znehodnocuje na desiatky rokov obrovské objemy pitnej vody v chránenej vodohospodárskej oblasti. Navyše, v ceste prúdenia podzemnej vody z oblasti skládky sú osídlené oblasti, kde obyvatelia môžu potenciálne vyžívať a s veľkou pravdepodobnosťou i využívajú podzemné vody na zavlažovanie, prípadne aj na pitné účely.

TELEFÓN 02/45522079, 02/45520574 02/45522154, 02/40204811 | FAX 02/45257984 02/40204804 | BANKOVÉ SPOJENIE VÚB, a.s. Č. účtu: 4424-062/0200 | IČO: 00 603 295 DIČ:2020840118 | web: www.vrakuna.sk e-mail: podatelna@vrakuna.sk

Ročný prírastok kontaminácie s rýchlosťou prúdenia podzemnej vody cca 600 m/rok tak pre jednotlivé kontaminanty vychádza v rozmedzí cca 334 mil. až 2,7 mld. l/rok.

Obrázok : Mapa širšieho okolia skládky

Už spomenutý prieskum záťaže DEKONTA Slovensko z 2015 / príloha č. 16 –Štúdia Uskutočniteľnosti Sanácie . str. 67 / ďalej uvádza :

V rámci štúdie uskutočniteľnosti bol ako najvhodnejší koncepčný variant nápravných opatrení vybraný variant aktívnej sanácie za účelom dosiahnutia požadovaných sanačných limitov. Variant izolácie kontaminovaného územia, bol vybraný iba ako prípadné dočasné opatrenie do doby vykonania sanácie po sanačné limity.

Ministerstvo životného prostredia i napriek odporúčaniu aktívnej sanácie z posledného prieskumu, za ktorý zaplatilo 234 038.-€ sa rozhodlo pre variant pasívnej sanácie kontaminovaného územia, ktorý pozostáva z vybudovania 2 050 m dlhej a 22 m hlbokej podzemnej tesniacej steny /PTS/. Predmetná PTS uvažuje s oddelením telesa skládky / 120 000 m3 / od podzemnej vody , ktorá

v severnej časti skládky prúdi rýchlosťou 1,5 m a v južnej časti 4 m/ deň. / Záverečná správa, RNDr. Klaučo, 2000, str.8 /. Projekt geologickej úlohy preto neuvažuje s odstránením kontaminantov z územia skládky.

Predložený projekt geologickej úlohy - SANÁCIA ENVIROMENTÁLNEJ ZÁŤAŽE Bratislava – Vrakuňa, skládka CHZJD, spracovateľ GEOtest Brno z apríla 2016 s predpokladaným rozpočtom na 26 861 340 .-€ je možné v stupni spracovania považovať len za Stavebný zámer, ktorý podstatné zadania celkového riešenia sanácie posúva na budúceho zhotoviteľa stavby.

Projekt geologickej úlohy, ako je zrejmé z nižšie uvedeného obrázku len vytýčil hranicu skládky, kde bude votknutá do ílovitého podložia PTS, a ohraničil iba zlomok najťažšie kontaminovaného územia pod rodinnými domami v MČ Vrakuňa / cca 2 km2/, z ktorého bude z troch vrtov po dobu 30 mesiacov odčerpávať a čistiť podzemnú vodu cca 15 l/sek, čo bude po 2,5 roku predstavovať zanedbateľné množstvo z celkovo kontaminovanej podzemnej vody z územia Vrakune a Žitného ostrova.

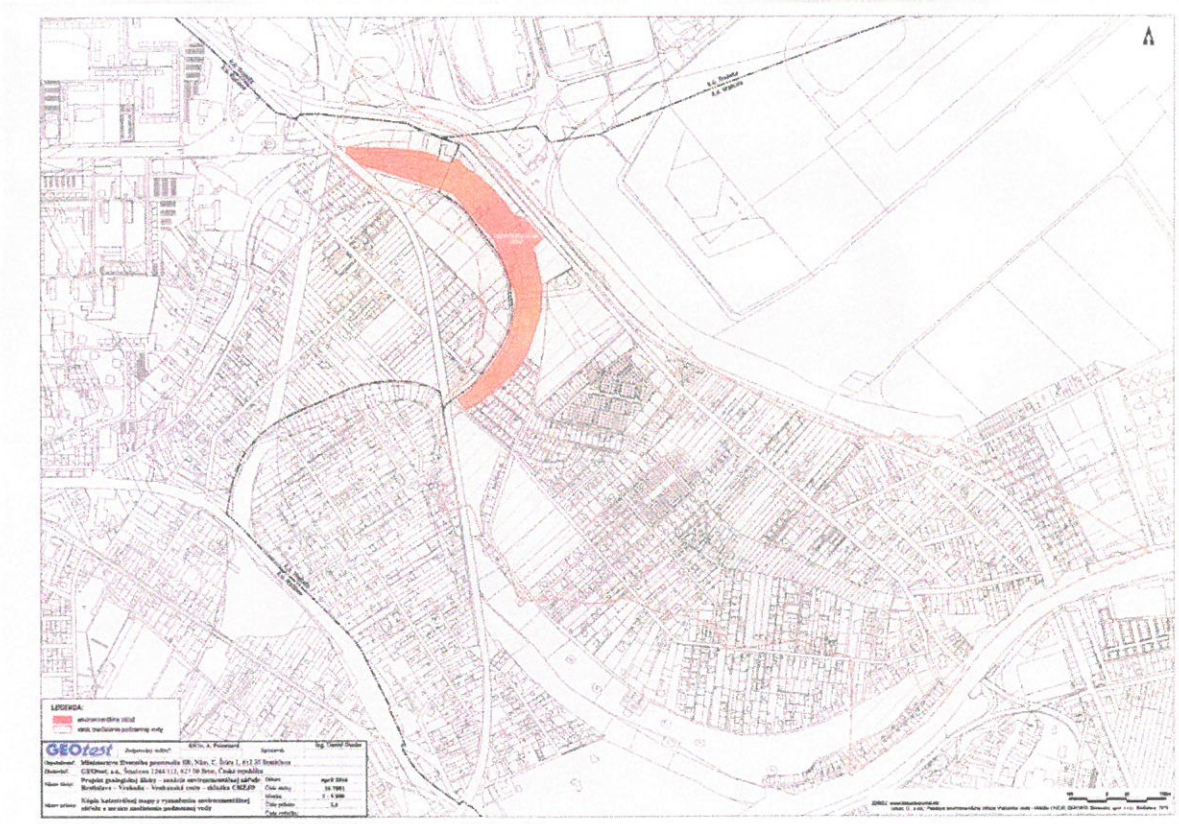

Predmetom realizácie tohoto návrhu je aj vyťaženie, presun a sanácia minimálne 31 000 ton toxických, životu nebezpečných zemín a kalov, tiež čerpanie a čistenie tisícov m3 kontaminovaných podzemných vôd, ktoré budú predstavovať pre pracovníkov budúceho zhotoviteľa, ale i našich obyvateľov a životné prostredie zvýšené nebezpečenstvo počas celej doby sanácie.

Dávame preto do pozornosti kritické úlohy budúceho riešenia, ktoré môžu zásadným spôsobom ovplyvniť úspešnosť projektu pasívnej sanácie :

- **Výstavba PTS** :
  A/ Vytvorenie homogénnej tesniacej steny s požadovaným koeficientom filtrácie bude podmienená receptúrou cementobentonitovej suspenzie / vzhľadom na agresivitu prostredia / a do značnej miery technologickou disciplínou budúceho zhotoviteľa. Bude problematické dodržať požadované hodnoty filtrácie ak prúdenie podzemnej vody presiahne kritické rýchlosti potrebné na tuhnutie zmesi PTS, zvlášť v úseku kde je navrhnutá trysková injektáž .
  B/ Tesnosť neogénneho podložia doporučujeme vopred overiť vytvorením minimálne 2 uzavretých PTS / pôdorys 20x20m/ s tým, že uzavretú PTS zahĺbiť 2m a druhú do 3m do neogénneho podložia. Tesnosť overiť meraním hladiny podzemnej vody / ďalej HPV/ vo vnútri PTS oproti výške HPV mimo uzavretej PTS. Postupným znižovaním hladiny vody v PTS o 1m vykonávať merania pohybu HPV v každom kroku až k odčerpaniu po neogénne podložie, kedy musíme zistiť, či nedochádza vplyvom vztlakovej sily podzemných vôd k narušeniu neogénneho podložia.
  C/ Mapovacie vrty vo vzdialenosti 20x20 m vzhľadom ku geologickej stavbe so striedaním polôh ílu, piesku a štrku doporučujeme premerať seizmickou tomografiou. Nakoľko rozhranie litofácii sa môže meniť v rozsahu 1 – 2 m, čím môže vzniknúť riziko vzniku „okien" ,ktoré môžu podstatne znížiť účinnosť navrhnutého spôsobu sanácie.
  D/ V mieste použitia tryskovej injektáže doporučujeme kôli zvýšeniu tesnosti PTS vytvoriť dvojrad tryskových pilierov /d=1m /v šachovitom usporiadaní.
  E/ Odporúčame pri sanácii vytvoriť nie jednu uzatvorenú PTS, ale celú plochu skládky 46 500 m2 rozdeliť minimálne na 2 uzatvorené bloky, čím by sa uvoľnilo prúdenie podzemných vôd medzi uzatvorenými blokmi a podstatne by sa znížil masívny hydraulický tlak na PTS zo smeru generálneho prúdenia podzemných vôd.

- **Výstavba povrchovej tesniacej steny** :
  A/ Navrhujeme položiť na hydroizoláciu ochrannú geotextíliu, ktorá musí ochrániť hydroizoláciu pred mechanickým poškodením.
  B/ Hydroizoláciou bude prekrytá skládka v rozsahu 98,75%, avšak dôležité bude ukotvenie izolácie k existujúcim budovám vrátane odtoku vody z ich striech.
  C/ Projekt neobsahuje odplynenie telesa skládky.

- **Sanácia podzemnej vody** :
  A/ Projekt nerieši metódy čistenia širokospektrálne znečistenej odčerpanej podzemnej vody, pritom sa jedná o kľúčový moment podmieňujúci reálnosť celého navrhnutého riešenia. Tiež je nutné vyriešiť online monitorovanie a oblasť vypúšťania vyčistených

vôd za čističkou, kde môže prípadná havária, alebo znížená funkčnosť čističky spôsobiť následnú kontamináciu ďalšieho územia.
B/ Navrhnutá technológia čerpania podzemnej vody, ktorá by mala pokryť kvantitátívne 6 - 10 l/sek a široký rozsah znečistenia na cieľové limity kvality je problematická až nereálna. Tiež návrh spôsobu prečerpávania prečistenej vody do vsakovacieho systému mimo skládku môže spôsobovať zhoršenie existujúcej enviromentálnej situácie.
C/ Technológia čistenia kontaminovaných vôd z hľadiska investičných nákladov je v rozpočte projektu oproti očakávaným nákladom výrazne podhodnotená.
D/ Navrhujeme zahrnúť do projektu vybudovanie verejne prístupných automatických monitorovacích staníc na sledovanie kvality podzemných vôd, kde budú môcť občania priebežne sledovať výsledky monitorovania.

Všeobecné požiadavky :
A/ Mestská časť Vrakuňa požaduje predkladať k vyjadreniu všetky ďalšie stupne dokumentácie predmetnej stavby ako i zabezpečenie možnej účasti zástupcov Vrakune na konaniach kontrolných dní stavby v čase realizácie.
B/ Odporúčame do projektu zadefinovať požadovanú kvalitatívnu úroveň použitých materiálov, ktoré budúci zhotoviteľ nebude môcť v čase realizácie podliezť.
C/ Mestská časť Vrakuňa požaduje realizačný projekt sanácie pred začatím prác predložiť k odsúhlaseniu Slovenskej inšpekcii životného prostredia, ďalej Úradu verejného zdravotníctva a Inšpektorátu bezpečnosti práce. Tiež zmluvne zabezpečiť garanciu kvalitatívnych parametrov stavby najmenej 50 rokov, pri poklese alebo strate kvality diela uplatňovať vysoké penále minimálne v 100 tis €/ mesiac.
D/Mestská časť Vrakuňa požaduje zabezpečiť s budúcim zhotoviteľom stavby verejnú prezentáciu všetkých náležitostí projektu pred, počas a po ukončení stavby.
E/Mestská časť Vrakuňa navrhuje zváženie preformátovania kompetencií a zodpovedností v rámci MŽP a ňou riadených organizácii, nakoľko takto dlhodobo neriešená havária skládky, vytekajúca do husto obývanej mestskej časti Vrakuňa a následne do CHVO Žitný ostrov svedčí o absolútnom nezáujme a nefunkčnosti tohto celého štátneho zoskupenia.
F/ Mestská časť Vrakuňa upozorňuje, že MŽP neustálym odkladaním sanácie havárie skládky CHZJD preberá na seba zodpovednosť za obrovské škody na zdraví našich občanov a životnom prostredí.

Ing. Milan Šindler
predseda komisie na dohľad
nad sanáciou

Co : JUDr. Ing. Martin Kuruc – starosta MČ

príloha : 1x kópia menovacieho dekrétu starostu z 15.6.2016

Mestská časť Bratislava – Vrakuňa
Šíravská 7, 821 07 Bratislava

Vážený pán
Ing. Milan Šindler
Vŕbová 8
821 07 Bratislava

Bratislava 15.06.2016

VEC
Vymenovanie za predsedu dočasne zriadenej komisie

V zmysle dokumentu „Postavenie a náplň práce komisií Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Vrakuňa" zo dňa 15.12.2014, čl. 12, schváleného uznesením č. 8/II/2014 Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Vrakuňa dňa 15.12.2014 som za účelom posúdenia všetkých vplyvov a súvislostí skládky CHZJD na občanov mestskej časti Bratislava-Vrakuňa počas sanácie skládky CHZJD zriadil dočasnú komisiu.

Týmto Vás vymenúvam za

p r e d s e d u

Komisie na dohľad nad sanáciou skládky CHZJD Bratislava-Vrakuňa.

MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA-VRAKUŇA

JUDr. Ing. Martin Kuruc
starosta

TELEFÓN 02/45522079, 02/45520574 02/45522154, 02/40204811 | FAX 02/45257984 02/40204804 | BANKOVÉ SPOJENIE VÚB, a.s. Č. účtu: 4424-062/0200 | IČO: 00 603 295 DIČ:2020840118 | web: www.vrakuna.sk e-mail: podatelna@vrakuna.sk